

Alkotmánybíróság

1015 Budapest, Donáti u. 35-45.

Levelezési cím: 1535 Budapest, Pf. 773.

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	11/756-0/2016
Érkezett:	2016 ÁPR 14.
Feldány:	1
Melléklet:	5

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott országgyűlési képviselők (levelezési cím: Képviselői Irodaház, 1054 Budapest, Széchenyi rkp. 19.) az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés e) pontja és az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 24. § (1) bekezdése és 37. § (2) bekezdése alapján

u t ó l a g o s n o r m a k o n t r o l l r a i r á n y u l ó i n d í t v á n y t

nyújtunk be, amelynek keretében kérjük, hogy a tisztelt Alkotmánybíróság állapítsa meg, hogy az egyes egészségügyi és egészségbiztosítási tárgyú törvények módosításáról szóló 2015. évi CCXXIV. törvény 2016. május 20-án hatályba lépő (a nemdohányzók védelméről és a dohánytermékek fogyasztásának, forgalmazásának egyes szabályairól szóló 1999. évi XLII. törvényt módosító) 30. § (3) bekezdésében foglalt Nvt. 1. § p)-r) pontja, 31. §-a, 33., 34. § (1) bekezdése, 35., 36., 37. és 38. §-a az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésében foglalt megkülönböztetés tilalma, XX. cikkében foglalt egészségügyi önrendelkezési jog sérelme miatt alaptörvény-ellenesek, ezért azokat semmisítse meg.

Indokainkat a következők szerint adjuk elő:

1. Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés e) pontja alapján az országgyűlési képviselők egynegyede kezdeményezhet utólagos normakontrollt bármely jogszabály, az Abtv. 37. § (2) bekezdése alapján pedig közjogi szervezetszabályozó eszköz ellen. Az Abtv. 45. § (4) bekezdése szerint az Alkotmánybíróság az alkotmánybírósági határozat közzétételét követő naphoz kötött megsemmisítés főszabályától eltérően is meghatározhatja az Alaptörvénnyel ellentétes jogszabály hatályon kívül helyezését, illetve a megsemmisített jogszabály általános vagy egyedi ügyekben történő alkalmazhatatlanságát, ha ezt az Alaptörvény védelme vagy a jogbiztonság indokolja.

2. A támadott rendelkezések szerint a jelzett időpontban hatályba lépő szabályozás alapján a dohányzással kapcsolatos rendelkezések úgy módosulnak, miszerint az elektronikus cigaretta vásárlására és használatára a dohánytermékekre vonatkozó jelenlegi korlátozásokat kell majd alkalmazni. Részletesen a következő változások hatálybalépése várható A nemdohányzók védelméről és a dohánytermékek fogyasztásának, forgalmazásának egyes szabályairól szóló 1999.

évi XLII. törvény módosítása kapcsán:

1. § E törvény alkalmazásában

p) elektronikus cigaretta: olyan egyszer használatos, vagy utántöltő flakonnal és tartállyal vagy egyszer használatos patronokkal utántölthető elektronikus termék, amely szopókán keresztül nikotintartalmú pára fogyasztását teszi lehetővé, vagy annak bármely alkatrésze, beleértve a patronokat, a tartályokat és a patron vagy tartály nélküli készüléket is;

q) utántöltő flakon: az elektronikus cigaretta utántöltésére szolgáló, nikotintartalmú folyadékot tartalmazó tartály;

r) dohányzást imitáló elektronikus eszköz: olyan egyszer használatos elektronikus termék, amely szopókán keresztül nikotinmentes pára fogyasztását teszi lehetővé.

2. § (1) A dohányzás számára kijelölt helyek kivételével – a (3) bekezdésben foglalt eltéréssel – nem szabad dohányozni, elektronikus cigarettát vagy dohányzást imitáló elektronikus eszközt használni

a) közforgalmú intézménynek a nyilvánosság számára nyitva álló helyiségeiben,

b) közösségi közlekedési eszközön,

c) munkahelyen,

d) közterületnek minősülő

da) a gyalogosforgalom számára nyitva álló aluljárókban és egyéb, zárt légterű közforgalmú közlekedő összekötő terekben, valamint közterületi játszótereken, továbbá a játszóterek külső határvonalától számított 5 méteres távolságon belül,

db) a közforgalmú vasúti szolgáltatás nyújtására szolgáló vasúti üzemi létesítmények és a vasúti pálya tartozékainak személyforgalom számára megnyitott területein, közösségi közlekedési eszköz igénybevételének céljából létesített, illetve erre kijelölt megállóban, várakozóhelyen, illetve helyiségben, valamint nyílt légterű megálló, várakozóhely esetén annak külső határvonalától számított 5 méteres távolságon belül, azzal, hogy ha a dohányzási korlátozás alá tartozó terület külső határvonala nem állapítható meg egyértelműen, akkor a dohányzás a megállót vagy várakozóhelyet kijelölő táblától vagy más jelzéstől számított 5 méteres sugarú körnek megfelelő körzetben tilos,

e) az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.) 3. § f) pontja szerinti egészségügyi szolgáltató közforgalom számára nyitva álló bejáratától számított 10 méteren belül.

(7) A dohányzási korlátozással és az elektronikus cigaretta, valamint a dohányzást imitáló elektronikus eszköz használatának korlátozásával érintett, valamint a dohányzásra, elektronikus cigaretta és dohányzást imitáló elektronikus cigaretta használatára kijelölt helyeket, helyiségeket, valamint közterületeket felirat vagy más egyértelmű jelzés alkalmazásával – tűzvédelmi szempontú tilalom esetén szabványos tiltó táblával, illetve piktogrammal – szembetűnő módon meg kell jelölni.

5. § (1) Dohánytermék-kiskereskedelmére, valamint elektronikus cigarettára, utántöltő flakon és dohányzást imitáló elektronikus eszköz kiskereskedelmére irányuló tevékenység nem végezhető köznevelési intézményben, személyes gondoskodást nyújtó szociális intézményben, gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézményben, valamint egészségügyi intézményben.

(2) Dohánytermék, valamint elektronikus cigaretta, utántöltő flakon és dohányzást imitáló elektronikus eszköz árumintaként nem forgalmazható.

(3) Dohánytermék, valamint elektronikus cigaretta, utántöltő flakon és dohányzást imitáló elektronikus eszköz árusítása automatából nem megengedett.

(4) E § alkalmazásában dohánytermék-kiskereskedelem alatt a fiatalkorúak dohányzásának visszaszorításáról és a dohánytermékek kiskereskedelméről szóló törvényben ekként meghatározott fogalmat kell érteni.

7. § (1) A 2–4/A. §-ban, a 7/H. §-ban, a 9. §-ban foglalt, valamint a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény 38. §-a szerinti rendelkezések betartását az egészségügyi államigazgatási szerv ellenőrzi, és azok megsértése esetén – a jogsértő természetes vagy jogi személlyel, illetve jogi személyiség nélküli szervezettel szemben – egészségvédelmi bírságot szab ki. Az egészségügyi államigazgatási szerv eltekinthet a bírság kiszabásától a 4. § (9) bekezdésében meghatározott személlyel szemben, ha a rendelkezésre jogosult a dohányzásra vagy az elektronikus cigaretta és a dohányzást imitáló elektronikus eszköz használatára vonatkozó korlátozást megsértővel szemben a 3. § (1) bekezdésében meghatározott kötelezettségének bizonyíthatóan eleget tett.

Az elektronikus cigarettára vonatkozó szabályok

7/C. § A gyógyszerekre és az orvostechikai eszközökre vonatkozó szabályozás sérelme nélkül, elektronikus cigaretta akkor hozható forgalomba és akkor forgalmazható, ha megfelel az e törvény felhatalmazása alapján kiadott kormányrendeletben meghatározott követelményeknek.

7/D. § (1) Elektronikus cigaretták és utántöltő flakonok gyártói és importőrei a forgalomba hozatal előtt hat hónappal bejelentést tesznek az egészségügyi államigazgatási szervnek minden olyan termékről, amelyet forgalomba kívánnak hozni.

(2) Az (1) bekezdés szerinti bejelentést elektronikusan, az e törvény felhatalmazása alapján kiadott kormányrendeletben meghatározott adattartalommal kell benyújtani.

(3) Az (1) bekezdésben foglaltaknak megfelelően az elektronikus cigarettát vagy az utántöltő flakont érintő minden olyan változást be kell jelenteni, amely a termék e törvény vagy az e törvény felhatalmazása alapján kiadott kormányrendeletben meghatározott műszaki jellemzőit érinti.

(4) Az (1) és (3) bekezdés szerinti bejelentés esetén a bejelentésre kötelezettnek igazgatási szolgáltatási díjat kell fizetnie az egészségügyi államigazgatási szerv részére.

7/E. § (1) Az információs társadalmi szolgáltatás keretében, a sajtóban és más nyomtatott kiadványokban tilos minden olyan, a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény (a továbbiakban: Mttv.) szerinti kereskedelmi közlemény, amelynek célja, illetve közvetlen vagy közvetett hatása az elektronikus cigaretták és az utántöltő flakonok népszerűsítése. Ez a tilalom nem vonatkozik azokra a kiadványokra, amelyek kizárólag az elektronikus cigaretták és az utántöltő flakonok kereskedelmének szakmai képviselői részére

szólnak, továbbá a harmadik országokban nyomtatott és publikált kiadványokra, ha azok nem az uniós piacra készülnek.

(2) Tilos minden olyan, a rádióban elhangzó, az Mttv. szerinti kereskedelmi közlemény, amelynek célja, illetve közvetlen vagy közvetett hatása az elektronikus cigaretták és az utántöltő flakonok népszerűsítése.

(3) Tilos a rádiós médiaszolgáltatásokhoz nyújtott, a gazdasági reklámtevékenység alapvető feltételeiről és egyes korlátairól szóló 2008. évi XLVIII. törvény (a továbbiakban: Reklám tv.) szerinti szponzorálás, amelynek célja, illetve közvetlen vagy közvetett hatása az elektronikus cigaretták és az utántöltő flakonok népszerűsítése.

(4) Tilos a rendezvényekhez és tevékenységekhez, valamint az egyes személyek részére nyújtott a Reklám tv. szerinti szponzorálás, amelynek célja, illetve közvetlen vagy közvetett hatása az elektronikus cigaretták és az utántöltő flakonok népszerűsítése, ha a rendezvény vagy a tevékenység több tagállamot érint, több tagállamban zajlik vagy határokon átnyúló hatással bír.

(5) Az elektronikus cigaretták és az utántöltő flakonok tekintetében tilos az Mttv. hatálya alá tartozó audiovizuális kereskedelmi közlemény közzététele.

(6) Tilos az elektronikus cigaretta vagy az utántöltő flakon márkanevével megegyező vagy márkanevére utaló egyéb termékek reklámozása, amelyek közvetett vagy közvetlen hatással lehetnek ezek forgalmazására.

(7) Az (1)–(6) bekezdésben foglalt rendelkezések megsértése esetén a fogyasztóvédelmi hatóság jár el a Reklám tv.-ben meghatározott szabályok szerint.

7/F. § Az elektronikus cigaretta és az utántöltő flakon távértékesítése tilos.

7/G. § (1) Ha az egészségügyi államigazgatási szerv tudomást szerez róla vagy megbizonyosodik arról, hogy egy adott elektronikus cigaretta vagy utántöltő flakon, vagy egy adott típusú elektronikus cigaretta vagy utántöltő flakon nem felel meg a forgalomba hozatalra vonatkozó, kormányrendeletben meghatározott feltételeknek és így súlyosan veszélyeztetheti az emberi egészséget, az eset súlyosságától függően az alábbi intézkedést hozhatja:

a) felfüggeszti az érintett termék forgalmazását és határidő tűzésével felszólítja a gyártót vagy az importálót a termék biztonságosságát alátámasztó adatok benyújtására,

b) ha az a) pont szerinti adatszolgáltatástól nem várható a termék biztonságos voltának bizonyítása, vagy az a) pont alapján szabott határidő eredménytelenül telik el, a termék forgalmazását megtiltja.

(2) Ha az elektronikus cigaretta és utántöltő flakon gyártó és importáló az e törvény vagy e törvény felhatalmazása alapján kiadott kormányrendeletben meghatározott bejelentési, adatszolgáltatási vagy tájékoztatásadási kötelezettségének nem tesz eleget, vagy az elektronikus cigarettát és

utántöltő flakont e törvény rendelkezései megsértésével hozza forgalomba, az egészségügyi államigazgatási szerv a jogsértés súlyára, a jogsértő állapot időtartamára és a jogsértő magatartás ismételt tanúsítására tekintettel legfeljebb 50 millió forint értékű bírságot szabhat ki.

(3) Az (1) bekezdés *b)* pontja alapján meghozott intézkedésről az egészségügyi államigazgatási szerv tájékoztatja az Európai Bizottságot.

7/H. § A 2–4/A. § rendelkezéseit az elektronikus cigaretta és a dohányzást imitáló elektronikus eszköz használatára is alkalmazni kell.”

8. § (4c) Felhatalmazást kap az egészségügyért felelős miniszter, hogy az adópolitikáért felelős miniszterrel egyetértésben az elektronikus cigaretta és az utántöltő flakon forgalomba hozatalának és az ezzel kapcsolatos változások bejelentésére vonatkozó igazgatási szolgáltatási díj mértékét, valamint a díj beszedésével, kezelésével, nyilvántartásával, visszatérítésével kapcsolatos részletes szabályokat rendeletben határozza meg

8. § (5) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy rendeletben állapítsa meg

a) a kombinált figyelmeztetéseket, egészségvédő figyelmeztetéseket, valamint azok alkalmazásának részletes szabályait, a dohánytermékek fogyasztói csomagolási egységeire és az elektronikus cigaretta, az utántöltő flakon és a dohányzást imitáló elektronikus eszköz csomagolási egységeire vonatkozó részletes szabályokat, a dohányzási korlátozásra, valamint a dohányzóhelyek és elektronikus cigaretta, valamint dohányzást imitáló elektronikus eszköz használatának kijelölésére vonatkozó feliratok és jelzések tartalmát, formáját, továbbá a dohánytermékek, valamint az elektronikus cigaretta, utántöltő flakon és dohányzást imitáló elektronikus eszköz előállításának, forgalmazásának és ellenőrzésének a jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló törvény szabályozási körébe nem tartozó egyéb feltételeit,

10. § (2) A 2016. november 20-a előtt gyártott elektronikus cigaretták, valamint utántöltő flakonok 2017. május 20-áig hozhatók forgalomba.

(3) A 2016. május 19-én már forgalomban lévő elektronikus cigaretta esetében az egyes egészségügyi és egészségbiztosítási tárgyú törvények módosításáról szóló 2015. évi CCXXIV. törvénnyel megállapított 7/D. § (1) bekezdése szerinti bejelentést 2016. december 20-áig kell megtenni.

A fentiekén túl a törvénymódosítás 38. §-a szerint „Az Nvt.

b) 3. § (1) bekezdésében a „dohányzásra” szövegrész helyébe a „dohányzásra, elektronikus cigaretta, valamint dohányzást imitáló elektronikus eszköz használatára” szöveg,

d) 8. § (2) bekezdésében a „dohánytermékek” szövegrész helyébe a „dohánytermékek, valamint az elektronikus cigaretták és utántöltő flakonok” szöveg,

e) 8. § (4) bekezdésében a „dohányzásra,” szövegrész helyébe a „dohányzásra, elektronikus cigaretta használatára” szöveg

lép.”

A fenti szabályozási változás hatálybalépését követően – összegezve a beadványunkkal támadott részeket – az e-cigaretta (és annak részei) csak dohányboltban lesz vásárolható, használatának szabályai és a vonatkozó tiltások a hagyományos cigarettára vonatkozó korlátozásokkal egyeznek majd meg, e szabályokat megsértőkkel szemben ugyanúgy bírság kiszabását helyezi a törvény kilátásba, a gyártás, importálás, forgalmazás, hirdetés, stb. a cigarettához hasonló tartalmú szabályozás hatálya alá kerül, emellett igazgatási jellegű kötelezettségek (bejelentési, díjfizetési) kerülnek előírásra az e-cigarettával kapcsolatosan.

Az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdése szerint „Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.”

A XX. cikk a következőket mondja ki:

„(1) Mindenkinek joga van a testi és lelki egészséghez.

(2) Az (1) bekezdés szerinti jog érvényesülését Magyarország genetikailag módosított élőlényektől mentes mezőgazdasággal, az egészséges élelmiszerekhez és az ivóvízhez való hozzáférés biztosításával, a munkavédelem és az egészségügyi ellátás megszervezésével, a sportolás és a rendszeres testedzés támogatásával, valamint a környezet védelmének biztosításával segíti elő.”

Az e-cigaretta használóinak fő motivációja a dohányzásról történő leszokásuk, így az ilyen jellegű termék használata a dohányzás visszaszorítása melletti fellépésként értékelhető. E termék a dohányzáshoz képest ad alternatívát azoknak, akik saját erejükből képtelenek leszokni káros szenvedélyükről, vagy esetleg nem is érznek ilyen irányú késztetést.

A módosítás célja azonban láthatóan az volt, hogy az elektromos cigarettát összemossa a hagyományos dohánytermékekkel, még abban az esetben is, ha az a függőséget okozó nikotint nem is tartalmazza. Ezzel a ma még dohányt fogyasztótól elveszi a döntés szabadságát, miközben jogilag kriminalizálja, egyben több szempontból bünteti ezt az alternatívát.

Bár a javaslat kapcsán kötelező uniós szabályozásra hivatkoztak a benyújtók, elmondható, hogy ilyen uniós kötelezés nem létezik, mivel nem lehetséges fel olyan rendelet, mint kötelezően alkalmazandó jogforrás, vagy más kötelező átültetést ilyen tartalommal előíró irányelv, amelyre sikerrel hivatkozhat a magyar jogalkotás. A módosítással bevezetésre kerülő intézkedések az európai Dohánytermék Direktíva (az Európai Parlament és Tanács 2014/40/EU. irányelve) iránymutatásain túlmenően szükségtelenül és indokolatlanul szigorúak. Több millió élet foroghat kockán, amikor a módosítás egyenlőségjelet tesz a dohányzó és az elektromos cigarettát használó személy közé. Egyik oldalról ez megnehezíteni szándékozik a dohányzás rabságától való szabadulást az egyén számára, másrészt pedig a szó klasszikus értelmében nem dohányzó

embereket tesz ki a dohányfüst káros ártalmainak azzal, hogy a nikotintartalmú cigaretta füstjének belélegzésére kényszeríti az e-cigaretta használóját a dohányosok közötti használat előírásával.

Megjegyezzük továbbá, hogy a passzív dohányzás esetében potenciális egészségkárosodást a dohányfüst nikotinon túli egyéb kémiai összetevői okozzák, az elektromos cigarettázás esetén pedig egyrészt a kilélegzett pára nikotintartalma olyan alacsony, hogy biológiai hatással nem bír az azzal másodlagosan találkozóakra, az egyéb kémiai összetevők jelenléte pedig vagy nem kimutatható, vagy a dohányfüstben fellelhető mennyiségek töredéke. Maga a passzív dohányzás egészségügyi kockázatának körülbelül 85%-a az önmagában füstölő dohánytermék következménye, és nem a dohányos által kifújott füsté, ez a jelenség pedig teljes egészében hiányzik az elektromos cigaretta használata közben. A szaktarca szakértőinek anyaga is pusztán téves, könnyen cáfolható feltételezésekbe bocsátkozik a passzív elektromos cigarettázás kérdésében, nincs olyan tudományos bizonyíték, amely kimutatta volna potenciális, passzívan elszenvedett egészségkárosító hatását, ennek ellenkezőjét ellenben számos kutatási eredmény igazolta már.

Mindennemű bizonyíték nélkül próbálnak tehát egészségügyi problémát kreálni egy alapvetően társadalmi kérdésből. A nikotin kérdésén túl jóval fajsúlyosabb probléma, hogy egy olyan negatív tulajdonságot társítanak az elektromos cigarettához, amellyel az valójában nem rendelkezik (függetlenül a nikotin jelenlététől), és ennek alapján próbálják indokolatlanul összemosni azt egy rendkívüli mértékben egészségkárosítóbb tevékenységgel.

A sérelmet szenvedett alapjogok tekintetében, elsősorban a hátrányos megkülönböztetés bekövetkezte kapcsán a következőkre hívjuk fel a figyelmet.

A hátrányos megkülönböztetés tilalma az Alkotmánybíróság következetes gyakorlatában a jogrendszer egészét átható alkotmányos alapelveként kapott értelmezést. A tilalom elsősorban az alkotmányos alapjogok terén tett megkülönböztetésekre terjed ki. Személyek közötti, alkotmányos hátrányos megkülönböztetés akkor állapítható meg, ha valamely személyt vagy embercsoportot más, azonos helyzetben lévő személyekkel vagy csoporttal történt összehasonlításban kezelnek hátrányosabb módon [21/1990. (X. 4.) AB határozat, ABH 1990, 73, 78.; 32/1991. (VI. 6.) AB határozat, ABH 1991, 146, 162.; 43/B/1992. AB határozat, ABH 1994, 744, 745.]. A megkülönböztetés pedig akkor alkotmányellenes, ha a jogszabály a szabályozás szempontjából azonos csoportba tartozó (egymással összehasonlítható) jogalanyok között tesz különbséget anélkül, hogy annak alkotmányos indoka lenne (191/B/1992. AB határozat, ABH 1992, 592, 593.). Rámutatott az Alkotmánybíróság arra is, hogy az alapjognak nem minősülő egyéb jogra vonatkozó, személyek közötti hátrányos megkülönböztetés vagy más korlátozás alkotmányellenessége akkor állapítható meg, ha a sérelem összefüggésben áll valamely alapjoggal, végső soron az emberi méltóság jogával, és a megkülönböztetésnek, illetve korlátozásnak nincs tárgyilagos mérlegelés szerint ésszerű indoka, vagyis önkényes [35/1994. (VI. 24.) AB határozat, ABH 1994, 197, 200.] {l. legutóbb összefoglalóan: 14/2014. (V. 13.) AB határozat, Indokolás [32]}.

Utalva a 61/1992. (XI. 20.) AB határozatra, megjegyezzük, hogy „Az Alkotmánybíróság eddigi gyakorlata során ez utóbbi körben akkor ítélte alkotmányellenesnek a jogalanyok

közötti megkülönböztetést, ha a jogalkotó önkényesen, ésszerű indok nélkül tett különbséget az azonos szabályozási kör alá vont jogalanyok között [9/1990.(IV. 25.) AB határozat, ABH 1990, 46, 47-48., 21/1990. (X. 4.) AB határozat, ABH 1990, 73, 77-78., 61/1992. (XI. 20.) AB határozat, ABH 1992, 280, 281-282., 776/B/1998. AB határozat, ABH 2001, 1007, 1008., 682/B/1999. AB határozat, ABH 2002, 1044, 1048., 1026/B/1999. AB határozat, ABK 2003. június-július 475, 479.].

Esetünkben a hátrányos megkülönböztetés azon felnőtt emberek csoportját érinti, akik nem használnak nikotintartalmú dohányterméket, mégis kötelezi őket arra a jogalkotó, hogy olyan emberek társaságában tartózkodjanak, akik ilyen termékeket használnak, és ezzel ez utóbbiak nem csak a maguk, hanem az ott tartózkodásra kötelezett személyek egészségét is károsítják. Elmondható, hogy az e-cigaretta elnevezésű termék használata szintén önkéntes, azonban azzal, hogy az e terméket használókat bizonyos helyekre, területre tereli a jogalkotó, nem tartja be azon előírást, miszerint egyes jogok korlátozása elképzelhető, azonban az meg kell, hogy feleljen a szükségesség-arányosság alkotmányossági előírásának, amely az Alkotmánybíróság történetében az egyik legrégebben és egyik legtöbbet értelmezett jogelvhöz kapcsolódó előírás.

„[a]z Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint az állam akkor nyúlhat az alapjog korlátozásának eszközehez, ha másik alapvető jog vagy szabadság védelme vagy érvényesülése, illetve egyéb alkotmányos érték védelme más módon nem érhető el. Az alapjog korlátozásának alkotmányosságához tehát az szükséges, hogy a korlátozás megfeleljen az arányosság követelményének: az elérni kívánt cél fontossága és az ennek érdekében okozott alapjogsérelem súlya megfelelő arányban legyenek egymással. A törvényhozó a korlátozás során köteles az adott cél elérésére alkalmas legenyhébb eszközt alkalmazni” (ABH 1992, 167, 171.).

A fentieket megvizsgálva nyilvánvaló, hogy az előírás minden ésszerű indokot nélkülöző, az elért célra minimális figyelemmel sem lévő, a szabályozással okozott alapjogsérelem tekintetében teljes mértékben alkalmatlan ezen megfeleltetésnek.

Az egészséghez és az egészséges környezethez való jog érvényesülésének vizsgálata is szükséges. Az egészséges környezethez való jog megjelenik a 27/1995. (V. 15.) és a 27/1995. (V. 25.) AB határozatban is. Az utóbbihoz fűzött párhuzamos indokolás 3. pontja kihangsúlyozza: a környezethez való jog több mint pusztán alkotmányos feladat vagy államcél: e jog korlátozása csak ugyanolyan feltételekkel engedhető meg, mint az alanyi alapjogoké: a korlátozásnak más alapjog vagy alkotmányos érték érvényesítéséhez elkerülhetetlennek és az elérni kívánt céllal arányosnak kell lennie.” Ezen kívül utalás történik rá a 48/1997. (X. 6.) és a 48/1998. (X. 23.) AB határozatban is. Utóbbi szoros összefüggést állapít meg az egészséges környezethez való jog, az élethez való jog és a többi életvédelmet szolgáló alanyi jog, állami kötelesség, államcél között.

Alapvetően sérti az egészséghez és az egészséges környezethez való jogot az, ha a dohányterméket nem használó e-cigaretta személyt dohányzók közé kényszerítik, különösen, ha ez zárt térben, például egy munkahelyi dohányzóhelyiség kapcsán történik.

Összegezve a fentieket, a jelzett rendelkezések sértik a megkülönböztetés tilalmának, továbbá az egészséges környezethez való jognak az alkotmányos alapelveit, ezért a kifejtett indokaink alapján kérjük, hogy az Alkotmánybíróság azokat – alaptörvény-ellenességük miatt – a kihirdetésükre visszamenőleges hatállyal semmisítse meg.

Budapest, 2016. április 12.